

Fotografsko društvo Radovljica 50 let

V Radovljici si obiskovalci te dni lahko ogledajo že tretjega od štirih ciklov fotografij, ki jih je Fotografsko društvo Radovljica zbralo in razstavilo ob petdesetletnici organizirane fotografske dejavnosti v tem gorenjskem mestu. Razstava pod imenom "Žlahtnost fotografskega izročila" prikazuje dela petnajstih avtorjev, ki so ustvarjali v okvirju radovljiškega društva že pred dvajsetimi, tridesetimi ali celo štiridesetimi leti. Predstavlja neke vrste retrospektivo, dih skozi minula desetletja, ponovni priklic vedenja, da so odlične fotografije brezčasne.

Fotografsko društvo Radovljica je dolgo vrsto let delovalo pod imenom Foto kino klub Radovljica. Šele pred štirimi leti smo ga preimenovali. Malo zaradi želje, zamenjati besedo "klub" z bolj slovensko besedo "društvo", malo pa iz potrebe, črtati iz naziva besedo "kino", saj smo že ob štiridesetletnici društva ugotavljali, da je "skupina za film v zadnjih letih z delom popolnoma prekinila".

In kaj pravi petdesetletna zgodovina? Če pobrsamo po biltenu, izdanem ob tridesetletnici društva, bomo izsledili kar lep pregled njegovega delovanja, od prvih dni pa tja do leta 1977.

"Klub je bil ustanovljen leta

1947 kot sekcija takrat že dobro organiziranega in uveljavljenega fotokluba Jesenice. Že po dobrem letu se je spričo pridobljenih izkušenj in povečanega števila članov osamosvojil in postal samostojna organizacijska enota občinskega odbora Ljudske tehnike Radovljica." Na mestu predsednika društva so se zvrstili: Sevein Golmajer,

Janez Kocjančič, Adi Fink, Janez Korenčan, ponovno Janez Kocjančič in za njim še enkrat Adi Fink, Ivan Pipan in Milan Ropret. Za časa predsednikovanja Adija Finka, v letih od 1956 do 1960, je društvo doživljalo zelo plodno obdobje. Število članov se je povzpelo od 56 na 130. "Klub je letno pripravil več kot dvesto javnih predavanj diapozitivov in filmov, kar praktično pomeni, da je bila prireditev vsak daigi dan." Leta 1961 je imelo društvo stoenaštirideset

članov, kar predstavlja najvišje število v vsej dosedanji zgodovini. Trenutno nas je šestdeset. Ivan Pipan je prevzel vodstvo društva leta 1967 in ga vodil skozi "viharje", ki so ga pretresali že od leta 1962. Članstvo je upadlo na dokaj skromno število 40 v letu 1973, njegova dejavnost je pojemala. Toda za dežjem vedno posije sonce in ob tidesetletnici, leta 1977 je društvo spet beležilo kar zavidljivih šestindevetdeset članov. "Vjavnosti, tudi med mladino, se je vse bolj krepilo zanimanje za našo dejavnost, k temu so prispevali uspehi na razstavah in kakovost fotografij naših članov." In nagrade našim članom iz tega obdobja? Omenimo le najpomembnejši: prva nagrada na razstavah "Zlatno oko 76" in

Stefan Božič, "Renata"

"Čovek i metal" v Novem Sadu 1976. leta Pa društvo kot celota? 5. mesto med fotografskimi društvi Slovenije, 18. v Jugoslaviji. Ostali posamični uspehi iz tega časa se zrcalijo v naslednjih fotografskih nazivih: "v zadnjih treh letih (Op.: podatki so iz leta 1977) je prejelo kar dvajset članov naziv fotoamater III. stopnje, pet članov fotoamater II. in še pet fotoamater I. stopnje, v letošnjem letu pa smo v klubu dobili tudi prvega kandidata za mojstra fotografije".

Cvetela je kino dejavnost, prirejale so se strokovna predavanja in debatne večeri, foto izleti in predvajanja diapozitivov, pripravljale fotografske razstave, tečaje in delovale na področju šolskih krožkov. Tridesetletnica Foto kino kluba je bila obeležena z razstavo črno bele fotografije "Iz delovnih kolektivov" in z vsejugoslovansko razstavo barvnih diapozitivov velikega formata "Color dia 6 x 6 Radovljica '77".

Color DIA 6 x 6 je v naslednjih letih prerasel v tradicionalno razstavo. Ob štindesetletnici društva, leta 1987, je društvo pripravilo že osmo tovrstno razstavo, letos pa je v pripravi trinajsta. Sprva je bil to vsakoletni pregled ustvarjanja v formatu 6x6, kasneje pa dvoletni. V pripravo razstav diapozitivov formata 6 x 6 se je namreč sčasoma vključil tudi Foto klub Andrej Prešern z Jesenic in tako v zadnjih letih naše in sosednje društvo izmenično pripravita tovrstni pregled fotografskega ustvarjanja.

V biltenu, izdanem ob petintridesetletnici radovljiškega fotografskega društva zasledimo tudi tole upravičeno samohvalo: "Za uspešno dejavnost in uspehe smo leta 1978 prejeli odlikovanje predsednika Tita "Red

Jaka Gnilšak, "Trave"

dela s srebrnim vencem". Čeprav dandanes vse preradi omalovažujemo delo in uspehe iz nekdanjega socialističnega obdobja pa si moramo kar priznati: priznanje je priznanje, in tako visokega zanesljivo ni dobil vsakdo.

V letih od 1977 do 1982 je društvo organiziralo eno republiško, dve gorenjski in tri klubske in medklubske razstave. Društvo je bilo v tem obdobju ponosno tudi na doseženo tretje mesto v jugoslovanskem pokalu. Tečaji in ostala dejavnost, z gledno vpeljana že v preteklih letih, je bila v letu 1982 kronana z odprtjem lastne fotogalerije Pasaža v radovljiški graščini. Ko smo že pri naši fotogaleriji: v njej smo v preteklih petnajstih letih, poleg rednih društvenih in razstav posameznih članov našega društva, predstavili delo drugih fotografskih društev in številnih posamezni-

kov, med katerimi ni manjkalo priznanih imen, tako slovenskih kot tudi nekaj tujih. Zaradi velike prehodnosti pasaže radovljiške graščine je to razstavišče zelo dobro obiskano in zato tudi vedno zasedeno z razstavami kakovostnih ustvarjalcev. Leta 1987. Štindeset let delovanja Foto kino kluba Radovljica. Na mestu predsednika društva je leta 1979 Milana Ropreta zaradi njegovega odhoda iz Radovljice zamenjal Jože Poljanec, njega pa je po dveh letih nasledil Jakob Gnilšak. Leta 1983 je postal predsednik društva Jure Logožar. Društvenim in ostalim razstavam fotografij in diapozitivov se je v tem obdobju pridružilo organiziranje 9. in 13. republiške razstave barvnih diapozitivov in 10. razstave pionirske fotografije Go-renjske. Tako je društvo "v desetih letih pripravilo skupaj dva-ndvajset

razstav, kar zagotovo ni malo". Da pa se ne bomo samo krasili z uspehi, povejmo, da so v tem obdobju zamrli foto izleti, upadlo je zanimanje za debatne večere, pa tudi udeleženci dveh, v tem obdobju organiziranih foto tečajev, se niso izkazali kot prizadevni. Težko je odgovoriti na vprašanje, kaj je bil v teh in rudi kasnejših letih razlog za upad na področju družabnosti in splošnejšega zanimanja za fotografsko tematiko. Morda se je spremenila mentaliteta ljudi. Verjetno bi lahko rekli, da se je nekdanja kolektivnost konec sedemdesetih let pričela umikati individualnosti, na področju vzgajanja novih fotografov pa se je težišče brez dvoma preselilo v gojansko in radovljiško šolo, kjer še danes uspešno delujeta fotografska krožka pod mentorstvom naših članov. Za popolnejši, bolj zgodovinski oris je potrebno omeniti tudi to, da je dejavnost ZOTK pričela v tem času vse bolj zamirati in druž-

tvo se je v letu 1986 včlanilo v Zvezo kulturnih organizacij občine Radovljica. Tako lahko v omenjenem bilrenu preberemo: "Zaradi pojemajoče dejavnosti ZOTK na Gorenjskem se opuščajo tradicionalne foto razstave Gorenjske, pojavljajo pa se srečanja foto-, filmskih in tudi videomaterjev v organizaciji občinskih zvez kulturnih organizacij Gorenjske".

Za obdobje zadnjih desetih let lahko rečemo, da zagnanost radovljiškega fotografskega društva ni prav nič pojenjala. Na mestu predsednika društva je Jureta Logožarja zamenjal Benjamin Vrankar, ki pa se je v jeseni leta 1991 začasno preselil v Frankfurt. Nasledil ga je Matej Rupel, ki kljub številnim obveznostim, povezanim z vodenjem takega društva, to nalogo uspešno opravlja že šesto leto.

Pod vodstvom Benjamina Vrankarja je društvo leta 1990 začelo izdajati FOTO Informator - neke vrste polletni bilten, čigar namen je seznanjati svoje člane in sosednja fotografska društva o našem delu: tako o rezultatih natečajev, organiziranih v radovljiškem foto društvu kot tudi o ostalih dejavnostih in načrtih, ob tem pa se pojavljajo še članki s fotografskega področja - bodisi avtorski, bodisi prirejeni po člankih iz tujih foto revij.

Odkar je vodstvo društva prevzel Matej Rupel, se je sodelovanje z občinsko Zvezo kulturnih organizacij še dodatno utrdilo. Fotografsko društvo Radovljica se aktivno vključuje v vsakoletni program prireditev "Radolško poletje", letos z že na začetku omenjeno razstavo "Žlahtnost fotografskega izročila".

V preteklih letih smo pripravili in v več krajih tudi že predstavili kolekcijo barvnih fotografij naših članov. Organizirali smo več

Adi Fink, "Njegova pipa"

društvenih in meddruštvenih razstav, med drugimi tudi 17. republiško razstavo barvnih

diapozitivov. Še vedno plodno sodelujemo s fotografskima društvoma iz Varaždina in Kopivnice, v sodelovanju s Kovaškim muzejem iz Kropce smo predstavili pogled na Kropo z okolico "skozi objektiv Fotografskega društva Radovljica", v jeseni leta 1995 pa smo uspešno izpeljali Mednarodni fotografski EX-TEMPORE RADOVLJICA 95. Namesto 2 klasični katalog smo se odločili za izdajo koledarja z reprodukcijami nagrajenih diapozitivov in tako v letošnjem letu marsikatero steno krasi prav zanimiv in kakovosten koledar, izdan ob častitljivi radovljiških jubilejih - sedemstoletnici fare petstoletnici mesta in dvestoti obletnici srti Antona Tomaža Linhartarja. Kljub že kar pretiranemu naštevanju pa naj vseeno omeni mo sedaj že tradicionalni DIA festival. Zamisel za to prireditev se je

porodila v našem društvu, sprva so sodelovala tri društva, sedaj pa jih je že pet. Za izvedbo razpisa je zadolženo vsako leto drugo društvo, ki zbere prišle diapozitive, izvede selekcijo in nato vse diapozitive posreduje (po vrsti) vsem ostalim sodelujočim društvom. V vsakem od njih so prispela delala ponovno selekcionirana in nato prikazana na projekci. Sodelujejo fotografi iz vseh slovenskih društev. Za vse, tako sodelujoče kot tudi selektorje, pa je zanimiva primerjava izborov različnih selektorjev iz iste skupine prispelih diapozitivov.

Pa smo spet tam, kjer smo začeli. Pri fotografski predstavitvi 50 let delovanja Fotografskega društva Radovljica. Pogledajte si nekatere izmed fotografij, izbranih za predstavitev na teh straneh. Tudi to je kulturna dediščina!

Janez Korenčan, "Sprehod"